Nowe spojrzenie na zabytek (odc. 7) - fotogrametria cyfrowa wraku żaglowca w Kamieniu Pomorskim

Biuro Dokumentacji Zabytków, w ramach współpracy z Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej, wykonało kolejny model 3D – tym razem zabytku ruchomego jakim jest wrak XIX-wiecznego żaglowca, prawdopodobnie trójmasztowego szkunera towarowego. Obiekt – cenny przykład dawnego rzemiosła szkutniczego – został odkryty w 2016 roku na brzegu Bałtyku w okolicach Międzywodzia po jednym z grudniowych sztormów. Wydobyty w spektakularnej akcji, nagłośnionej przez ogólnokrajowe media, został przewieziony do Kamienia Pomorskiego i – po przeprowadzeniu niezbędnych prac konserwatorskich – od 2019 roku jest eksponowany przy marinie nad Zalewem Kamieńskim, wzbudzając żywe zainteresowanie turystów.
Zapraszamy do obejrzenia prezentacji!

Opracowanie inwentaryzacji cyfrowej obiektu: arch. Krzysztof Tymbarski, adiunkt BDZ, wrzesień 2020

KAMIEŃ POMORSKI
Wrak żaglowca, XIX w.
nr rejestru zabytków: B – 576/2017

Historia wraku sięga XIX wieku. Był to szkuner trójmasztowy, do którego budowy wykorzystano ponad studwudziestoletnie drewno dębowe spoza obszaru obejmującego południowe wybrzeże Bałtyku. Losy jednostki nie są znane. Rozbiła się lub osiadła na mieliźnie, a jej wrak przez ostatnie kilkadziesiąt lat spoczywał w strefie brzegowej Morza Bałtyckiego przy plaży w Międzywodziu. Już w 1969 roku planowano jego wydobycie, lecz ostatecznie zamysł ten nie został zrealizowany. W kolejnych latach wrak przypominał o sobie przy okazji silnych sztormów. W 1997 roku pracownicy Działu Morskiego Muzeum Narodowego w Szczecinie przeprowadzili jego inwentaryzację. Kolejna szansa na wydobycie jednostki pojawiła się w 2016 roku, gdy, w wyniku kilkudniowej sztormowej pogody, Bałtyk przemieścił ją na zachód wzdłuż linii brzegowej o około 500 metrów, a ważącą około 7 ton stępkę, aż o 3 kilometry. W grudniu 2016 roku elementy wraku zostały przewiezione do Kamienia Pomorskiego, gdzie przeprowadzono ich konserwację. Następnie zabytek, w latach 2018 – 2019, został złożony przez członków Stowarzyszenia Centrum Słowian i Wikingów „Wolin-Jomsborg-Vineta” pod kierunkiem szkutnika Jarosława Bogusławskiego i oficjalnie udostępniony widzom 26 czerwca 2019 roku.

Zachowane, poddane konserwacji, elementy wraku żaglowca to: kompletny fragment stępki o długości ponad 14 m, około 10-metrowy fragment nadstępki oraz prawie sto rzędów denników i wręgów prawej i lewej burty, które umożliwiły jego złożenie na odcinku od rufy do śródokręcia.

Wrak statku reprezentuje ginący już w XIX wieku typ towarowego żaglowca. W Polsce zachowały się jedynie nieliczne jednostki pochodzące ze średniowiecza. Znajdujący się w Kamieniu Pomorskim wrak wypełnia lukę w ekspozycji drewnianych żaglowców pomiędzy łodziami klepkowymi z wieków średnich, a zbudowanym w 1939 roku i pływającym do dziś „Generałem Zaruskim”. Obiekt prezentuje rozwiązania stosowane w tego typu jednostkach pochodzących z XVII i XVIII wieku, a jego stan zachowania pozwala na obserwację tych rozwiązań. Czyni to wrak z Międzywodzia obiektem unikatowym w skali ogólnopolskiej.

Opracowanie tekstu: Błażej Bubnowicz, Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej